

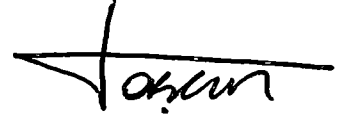

23454

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından Sorumlu
Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan tarafından Anayasanın 98 inci ve Meclis İçtüzüğü'nün 96 ıncı ve 99 uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **29.01.2025**

Ecz. Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili

Türkiye, iş kazaları ve işçi ölümleri konusunda dünya ve Avrupa'da en üst sıralarda yer almakta olup, her yıl binlerce işçi yetersiz denetim ve eksik önlemler nedeniyle hayatını kaybetmektedir. İş sağlığı ve güvenliği, sosyal devlet anlayışının temel bir gereğidir ve devletin asli sorumlulukları arasındadır. Ancak, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, işçi sağlığını korumak için etkin önlemler almak yerine, işçi sağlığı ve güvenliği sistemini zayıflatan politikalar izlemektedir. 2018 yılında 1097 olan iş müfettişi sayısının 2023'te 917'ye düşmesi, denetim mekanizmasının bilinçli şekilde zayıflatıldığını göstermektedir. Türkiye'de bir iş müfettişine düşen çalışan sayısı Almanya'nın neredeyse iki katıdır ve mevcut iş müfettişi sayısı ile 2 milyondan fazla iş yerinin etkin şekilde denetlenmesi mümkün değildir. Bu durum, iş kazalarının önlenemez hale gelmesine ve iş güvenliği alanında ciddi bir denetim zafiyeti oluşmasına neden olmaktadır. Avrupa ülkeleri, iş kazalarını önlemek için düzenli ve etkin denetimler yaparken, Türkiye'de denetim mekanizması büyük ölçüde kazalardan sonra devreye girmektedir. Önleyici denetimler yerine, kaza sonrası soruşturma açmak ve idari açıklamalar yapmak, iş güvenliği politikalarının temel dayanağı haline gelmiştir. Oysaki uluslararası standartlar, özellikle Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) normları, düzenli ve etkin denetimleri zorunlu kılmaktadır. Türkiye'nin taraf olduğu bu sözleşmelere uygun hareket etmemesi, iş güvenliği alanında ciddi bir yönetim sorunu olduğunu ortaya koymaktadır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, iş müfettişi sayısını hızla artırmalı, denetim mekanizmalarını güçlendirmeli ve iş sağlığı ve güvenliği politikalarını uluslararası standartlara uygun hale getirmelidir. Aksi takdirde, her yeni iş kazası, Bakanlığın ve iktidarın işçi sağlığına yönelik sorumluluklarını yerine getirmediğinin somut bir göstergesi olarak kayıtlara geçecektir. Bu bağlamda;

- 1) 2025 yılı ocak ayı itibariyle Türkiye'de iş sağlığı ve iş güvenliği anlamında denetim yapmaya haiz teknik müfettiş sayısı nedir? Bu sayının 2002'den bugüne dağılımı nedir?
- 2) 2018'de 1097 olan iş müfettişi sayısı 2023'te 917'ye düşmüş. Türkiye'de iş müfettişi sayısı yıllar içinde azalmaktadır. Bunun sebebi nedir? İş kazaları artarken denetim mekanizmasını güçsüzleştirmek nasıl bir sosyal politika anlayışıdır?

23454

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'ndan Sorumlu
Genel Başkan Yardımcısı

- 3)** 2018'den bu yana neden yeterli sayıda iş müfettişi atanmamasının sebebi nedir? Bakanlığınızın iş güvenliği konusundaki önceliği işçi sağlığını korumak değil midir?
- 4)** Türkiye'de bir iş müfettişi ortalama 17.895 işçiden sorumlu. Teknik müfettişleri ayırdığımızda bu sayı daha da artmaktadır. Oysa Almanya'da bu sayının 10 bin olduğu bilinmektedir. Bu denli büyük bir açık varken neden yeterli iş müfettişi ataması yapılmamaktadır? Bu durum işçilerin göz göre göre ölüme terk edilmesi değil midir?
- 5)** 2 milyondan fazla iş yerini 917 müfettişle nasıl denetlemeyi düşünüyorsunuz? Bu denetim eksikliği iş kazalarının ve iş cinayetlerinin artmasına sebep olmuyor mu?
- 6)** ILO standartlarına göre iş yerlerinin düzenli olarak denetlenmesi gerekiyor. Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin gerekliliklerini neden yerine getirmiyorsunuz?
- 7)** Bakanlığınız iş güvenliği önlemlerinin yükünü neden tamamen işçilerin ve işverenlerin omuzlarına bırakıyor? Devlet olarak önleyici denetim mekanizmalarını neden güçlendirmiyorsunuz?
- 8)** Maden ve inşaat sektörleri gibi ağır iş kollarında sıkı denetim yapılmadığını meydana gelen facialardan görmekteyiz. Tablo bu sektörlerde zaten ağırken neden daha sıkı denetim yapılmıyor? Soma, Amasra ve Ermenek facialarından ders alınmadı mı? Denetim eksikliğinin bedelini işçiler mi ödemeye devam edecek?
- 9)** İş müfettişlerinin son 5 yılda sektörlere göre yaptıkları denetimlerin dağılımı nedir? Bu sektörlerde meydana gelen iş kazalarının sayısı nedir? Etkilenen sigortalı ve yurtaş sayısı nedir? Kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 10)** Avrupa ülkeleri iş kazalarını önlemek için önleyici denetim mekanizmalarını geliştirirken Türkiye neden hâlâ 'kazadan sonra müdahale' anlayışıyla hareket ediyor? Bakanlığınızın iş güvenliğini sağlamak için proaktif bir stratejisi var mı?
- 11)** İş yerleri düzenli ve yeterli denetlenemediği için iş kazaları önlenememektedir. Bakanlığınızın bu konuda bir eylem planı var mı, yoksa sizin işçi sağlığı ve güvenliği politikanız her kazadan sonra 'Soruşturma başlatıldı' demek midir?
- 12)** Açılan soruşturmalar yitirdiğimiz canları geri getirecek midir?